

**EUROOPA KESKPANGA SUUNIS (EL) 2015/856,****12. märts 2015,****millega kehtestatakse ühtse järelevalvemehhanismi eetikaraamistiku põhimõtted (EKP/2015/12)**

EUROOPA KESKPANGA NÕUKOGU,

võttes arvesse nõukogu 15. oktoobri 2013. aasta määrust (EL) nr 1024/2013, millega antakse Euroopa Kesk pangale eriülesanded seoses krediidi asutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve poliitikaga <sup>(1)</sup> (edaspidi „SSM määrus“), eelkõige selle artikli 6 lõiget 1 koosmõjus artikli 6 lõikega 7,

ning arvestades järgmist:

- (1) EKP peab äärmiselt oluliseks juhtimismeetodit, mis seab ühtses järelevalvemehhanismis kesksel kohale demokraatliku vastutuse, läbipaistvuse ja kõrgeimad eetikastandardid. Nende põhimõtete järgimine on ühtse järelevalvemehhanismi usaldusvärsuse põhielement, mis on oluline Euroopa kodanike usalduse tagamisel.
- (2) Seetõttu peetakse oluliseks kehtestada ühtse järelevalvemehhanismi eetikaraamistik, mis sätestaks eetikastandardid, mille järgimine tagaks selle usaldusvärsuse ja maine, samuti üldsuse usalduse Euroopa Kesk pangaga (EKP) ning ühtses järelevalvemehhanismis osalevate liikmesriikide riiklike pädevate asutuste organite liikmete ja töötajate usaldusvärsuse ja erapoolevõtte vastu (edaspidi „SSM eetikaraamistik“). SSM eetikaraamistik peaks kajastuma käesolevas suunises, millega sätestatakse põhimõtted, hea tava kogum nende põhimõtete rakendamiseks ning EKP ja riiklike pädevate asutuste poolt vastu võetud sise-eeskirjad ja tavad.
- (3) Miinimumstandardid sisetabe kuritarvitamise vältimise kohta peavad tugevdama selle kuritarvituse vältimist EKP või riiklike pädevate asutuste organite liikmete või töötajate poolt vältima isiklikest finantstehingutest tulenevaid võimalikke huvide konflikte. Selleks peab SSM eetikaraamistik selgelt määratlema põhimõisted ja asjaomaste organite rollid ja vastutuse. Lisaks tuleb täpsustada täiendavad piirangud sisetabele juurdepääsu omavatele isikutele sisetabe kuritarvituse üldist keeldu ületavas osas. SSM eetikaraamistik peab sätestama nõuded õiguskuulekuse jälgimiseks ja rikkumise juhtude aruandluseks.
- (4) SSM eetikaraamistik peab sätestama miinimumstandardid huvide konflikti vältimiseks ning kingituste ja võõrustamise vastuvõtmiseks.
- (5) SSM eetikaraamistikku tuleb kohaldada järelevalveülesannete täitmisel. On soovitatav, et EKP ja riiklikud pädevad asutused kohaldaksid muude ülesannete täitmisel osalevate töötajate või välistöötajate suhtes samaväärseid standardeid.
- (6) Käesoleva suunise sätteid ei mõjuta riigi kehtivaid õigusakte. Juhul kui riiklik pädev asutus ei saa riigis kehtivate õigusaktide tõttu käesoleva suunise sätteid rakendada, peab ta sellest EKP-le teatama. Lisaks peavad asjaomased riiklikud pädevad asutused kaaluma riigisisese õigusakti takistuse käsitlemiseks nende käsutuses olevaid mõistlikke meetmeid.
- (7) Käesoleva suunise sätteid ei mõjuta EKP nõukogu liikmete tegevusjuhendit <sup>(2)</sup> ega EKP järelevalvenõukogu liikmete tegevusjuhendit <sup>(3)</sup>.
- (8) SSM eetikaraamistik piirdub järelevalveülesannete täitmisega, kuid EKP nõukogu on vastu võtnud samaväärse eetikaraamistiku ka eurosüsteemi ülesannete teostamise osas EKP ja riikide keskpankade poolt <sup>(4)</sup>,

<sup>(1)</sup> ELT L 287, 29.10.2013, lk 63.

<sup>(2)</sup> *European Central Bank Code of Conduct for the members of the Governing Council* (EÜT C 123, 24.5.2002, lk 9).

<sup>(3)</sup> EKP järelevalvenõukogu liikmete tegevusjuhend (ELT C 93, 20.3.2015, lk 2).

<sup>(4)</sup> Euroopa Kesk pangaga suunis (EL) 2015/855, 12. märts 2015, millega kehtestatakse eurosüsteemi eetikaraamistiku põhimõtted ja tunnistatakse kehtetuks suunis EKP/2002/6 miinimumnõuete kohta Euroopa Kesk pangaga ja riikide keskpankade jaoks rahapoliitiliste toimingute teostamisel, EKP välisreservidega valuutatingute teostamisel ning EKP välisvaluutareservide haldamisel (EKP/2015/11) (vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 23).

ON VÕTNUD VASTU KÄESOLEVA SUUNISE:

I PEATÜKK

## ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

### Mõisted

Käesolevas suunises kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „riiklik pädev asutus” – riiklik pädev asutus SSM määruse artikli 2 punktis 2 määratletud tähenduses. See määratlus ei mõjuta riigisiseste õigusaktidega kehtestatud korda, mille kohaselt antakse teatavad järelevalveülesanded riigi keskpangale (RKP), mis ei ole määratletud kui riiklik pädev asutus. Käesoleva suunise viited riiklikule pädevale asutusele hõlmavad sellisel juhul kohastel juhtudel ka RKPd ülesannete osas, mis on talle pandud riigisiseste õigusaktidega;
- 2) „sisetave” – turutundlik teave, mis on seotud järelevalveülesannete täitmisega EKP poolt ja mida ei ole avaldatud või millele puudub üldsuse juurdepääs;
- 3) „turutundlik teave” – detailse olemusega teave, mille avaldamisel on tõenäoliselt oluline mõju varahindadele või hindadele finantsturgudel;
- 4) „insaider” – organi liige või töötaja, kellel on sisetabele süstemaatiline juurdepääs;
- 5) „töötaja” – isik, kellel on EKPga või riikliku pädeva asutusega töölepinguline suhe, v.a need, kellele on pandud ainult ülesandeid, mis ei ole seotud järelevalveülesannete täitmisega SSM määruse alusel;
- 6) „organite liikmed” – EKP või riiklike pädevate asutuste otsuseid tegevate organite ja muude majasiseste organite liikmed, v.a töötajad;
- 7) „finantsinstitutsioon” – määratlus Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 549/2013 <sup>(1)</sup> 2. peatüki punktis 2.55;
- 8) „huvide konflikt” – olukord, mille puhul organite liikmetel või töötajatel esinevad isiklikud huvid, mis võivad mõjutada või näivad mõjutavat nende kohustuste täitmise sõltumatust ja objektiivsust;
- 9) „isiklikud huvid” – organite liikmete või töötajate, nende pereliikmete, muude sugulaste või sõprade ja lähedaste tuttavate ringi mis tahes rahaline või mitterahaline hüve või selle võimalus;
- 10) „eelis” – mis tahes rahaline või mitterahaline kingitus, võõrustamine või muu hüve, mis objektiivselt parandab saaja või mis tahes muu isiku rahalist, õiguslikku või isiklikku olukorda, millele saajal puudub juriidiline õigus.

Artikkel 2

### Kohaldamisala

1. Käesolevat suunist kohaldatakse EKP ja riiklike pädevate asutuste suhtes EKP-le pandud järelevalveülesannete täitmisel. Sellega seoses EKP ja riiklike pädevate asutuste poolt käesoleva suunise sätete järgimiseks vastu võetud siseeskirju kohaldatakse nende organite liikmete ja töötajate suhtes.
2. EKP ja riiklike pädevate asutuste eesmärk peab olema õiguslikult võimalikus ulatuses laiendada käesoleva suunise sätete rakendamiseks määratletud kohustusi isikutele, kes osalevad järelevalveülesannete täitmisel, kuid ei ole töötajad.
3. Käesoleva suunise sätted ei piira EKPd ja riiklike pädevate asutusi rangemate eetikareeglite kohaldamisel nende organite liikmetele või töötajatele.

<sup>(1)</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 549/2013 Euroopa Liidus kasutatava Euroopa rahvamajanduse ja regionaalse arvepidamise süsteemi kohta (ELT L 174, 26.6.2013, lk 1).

*Artikkel 3***Rollid ja ülesanded**

1. EKP nõukogu sätestab käesolevas suunises SSM eetikaraamistiku põhimõtted ja kehtestab hea tava nende põhimõtete rakendamiseks, võttes arvesse oma vastutust määratleda organisatsiooni- ja eetikakultuur ühtse järelevalvemehhanismi tasandil.
2. SSM eetikaraamistiku rakendamises ja jälgimises osalevad auditikomitee, siseaudiitorite komitee ja organisatsioonilise arengu komitee kooskõlas oma vastava pädevusega.
3. EKP ja riiklikud pädevad asutused määratlevad kohalikul tasandil SSM eetikaraamistiku rakendamises, kohaldamises ja jälgimises osalevate organite, üksuste ja töötajate rollid ja vastutused.

*Artikkel 4***Teavitamine ja teadlikkuse suurendamine**

1. EKP ja riiklikud pädevad asutused koostavad käesoleva suunise rakendamiseks sise-eeskirjad selges ja läbipaistvas vormis, teatavad sellest oma organite liikmetele ja töötajatele ning tagavad neile lihtsa juurdepääsu.
2. EKP ja riiklikud pädevad asutused võtavad kohased meetmed organite liikmete ja töötajate teadlikkuse suurendamiseks, et võimaldada arusaamist kohustustest SSM eetikaraamistiku alusel.

*Artikkel 5***Õiguskuulekuse jälgimine**

1. EKP ja riiklikud pädevad asutused jälgivad käesoleva suunise rakendusreeglite järgimist. Jälgimine hõlmab kohastel juhtudel regulaarse või juhtumipõhise õiguskuulekuse kontrolli. EKP ja riiklikud pädevad asutused kehtestavad piisava menetluse, et viivitamata reageerida rikkumise juhtudele.
2. Õiguskuulekuse jälgimine ei piira sise-eeskirju, mille alusel võib teostada siseuurimist, kui organi liiget või töötajat kahtlustatakse käesoleva suunise rakendusreeglite rikkumises.

*Artikkel 6***Rikkumise juhtude aruandlus ja tagajärjed**

1. EKP ja riiklikud pädevad asutused kehtestavad sisemenetluse käesoleva suunise rakendusreeglite rikkumise juhtude aruandluseks, sh vilistamise (*whistleblowing*) reeglid kooskõlas kehtivate õigusaktidega.
2. EKP ja riiklikud pädevad asutused võtavad vastu meetmed, et tagada rikkumise juhtudest teavitavate isikute kohane kaitse.
3. EKP ja riiklikud pädevad asutused tagavad, et rikkumise juhtudel on tagajärjed, sh proportsionaalsete distsiplinaarmeetmete kohane kohaldamine kooskõlas distsiplinaarmeetmete ja -menetlustega.
4. EKP ja riiklikud pädevad asutused teatavad käesoleva suunise rakendusreeglite rikkumise suurematest juhtudest viivitamata EKP nõukogule organisatsioonilise arengu komitee ja EKP järelevalvenõukogu kaudu kooskõlas kehtivate sise-eeskirjadega. Kiireloomulistel juhtudel teatavad EKP ja riiklikud pädevad asutused rikkumisega seotud suuremast juhtumist vahetult EKP nõukogule. Samas teavitavad EKP ja riiklikud pädevad asutused ka auditikomiteed.

## II PEATÜKK

**SISETEABE KURITARVITAMISE VÄLTIMISE REEGLID***Artikkel 7***Siseteabe kuritarvitamise üldine keeld**

1. EKP ja riiklikud pädevad asutused tagavad, et nende organite liikmetel ja töötajatel on keelatud kuritarvitada siseteavet.
2. Siseteabe kuritarvitamise keeld hõlmab vähemalt järgmist: a) siseteabe kasutamine isiklike tehingute jaoks enda või kolmanda isiku nimel; b) siseteabe avaldamine kolmandale isikule, v.a juhul, kui avaldamine toimub ametialaste kohustuste täitmisel teadmismajaduse põhjal; ja c) siseteabe kasutamine kolmandatele isikutele soovitusel või motiivi andmiseks isikliku finantstehingu tegemiseks.

*Artikkel 8***Konkreetsed piirangud insaideritele**

1. EKP ja riiklikud pädevad asutused tagavad, et juurdepääs siseteabele on ainult nendel organite liikmetel ja töötajatel, kellel on seda teavet vaja oma kohustuste täitmiseks.
2. EKP ja riiklikud pädevad asutused tagavad, et kõikide insaiderite suhtes kohaldatakse konkreetseid piiranguid kriitiliselt tähtsate isiklike finantstehingute osas. Isiklik finantstehing loetakse kriitiliselt tähtsaks, kui see on tihedalt seotud järelevalveülesannete täitmisega või võib sellisena näida. EKP ja riiklikud pädevad asutused kehtestavad oma siseeeskirjades kriitiliselt tähtsate tehingute nimekirja, mis peab hõlmama eelkõige järgmist:
  - a) tehingud liidus asutatud finantsinstitutsioonide poolt emiteeritud aktsiate ja võlakirjadega;
  - b) lühiajaline kauplemine, st sama finantsinstrumendi ost ja sellele järgnev müük või müük ja sellele järgnev ost konkreetsel ajavahemikul;
  - c) tehingud derivatiividega, mis on seotud punktis a osutatud instrumentidega ja investeerimisfondidega, mille peamine eesmärk on nendesse finantsinstrumentidesse investeerimine.
3. EKP ja riiklikud pädevad asutused võtavad vastu sise-eeskirjad, milles sätestatakse konkreetsed piirangud insaideritele, võttes arvesse tulemuslikkust, tõhusust ja proportsionaalsust. Nende piirangute hulka võib kuuluda üks või enam järgmist meetet:
  - a) konkreetsete finantstehingute keeld;
  - b) konkreetsete finantstehingute eelneva loa nõue;
  - c) eelneva või tagantjärele aruandluse nõue konkreetsete finantstehingute osas; ja/või
  - d) konkreetsete finantstehingute teostamise keeluperioodid.
4. EKP ja riiklikud pädevad asutused võivad otsustada kohaldada neid konkreetseid piiranguid töötajate suhtes, kes ei ole insaiderid.
5. EKP ja riiklikud pädevad asutused tagavad, et nende kriitiliselt tähtsate finantstehingute nimekirju saab kohandada lühikese etteteatamistähtajaga, et võtta arvesse EKP nõukogu otsuseid.
6. EKP ja riiklikud pädevad asutused sätestavad oma sise-eeskirjades tingimused ja tagatised, mille alusel vabastatakse käesolevas artiklis sätestatud kohustustest organite liikmed ja töötajad, kes annavad oma isiklike finantstehingute juhtimise üle sõltumatule kolmandale isikule kirjaliku varahalduse lepingu alusel.

## III PEATÜKK

**HUVIDE KONFLIKTI VÄLTIMISE REEGLID***Artikkel 9***Huvide konflikt**

1. EKP ja riiklikud pädevad asutused peavad looma mehhanismi olukorra vältimiseks, mille puhul kaalutakse töölevõtmiseks kandidaati, kellel esineb eelneva töötegevuse või isikliku suhte tõttu huvide konflikt.
2. EKP ja riiklikud pädevad asutused kehtestavad sise-eeskirjad, milles nõutakse organite liikmetelt ja töötajatelt töösuhte kestel olukorra vältimist, millest võiks tuleneda huvide konflikt, ning sellisest olukorrast teatamist. EKP ja riiklikud pädevad asutused tagavad, et huvide konfliktist teatamise korral saab kasutada kohaseid meetmeid konflikti vältimiseks, sh asjaomases küsimuses kohustustest vabastamine.
3. EKP ja riiklikud pädevad asutused peavad looma mehhanismi võimalike huvide konfliktide hindamiseks ja vältimiseks, mis tulenevad töösuhtele järgnevast töötegevusest, mida alustavad nende organite liikmed ja kõrgema astme töötajad, kelle aruandlus toimub vahetult juhtkonnale.
4. EKP ja riiklikud pädevad asutused peavad asjakohastel juhtudel looma mehhanismi võimalike huvide konfliktide hindamiseks ja vältimiseks, mis tulenevad töötajate töötegevusest tasustamata puhkuse kestel.

## IV PEATÜKK

**KINGITUSTE JA VÕÕRUSTAMISE VASTUVÕTMISE REEGLID***Artikkel 10***Eeliste saamise keeld**

1. EKP ja riiklikud pädevad asutused võtavad vastu sise-eeskirjad, millega keelatakse nende organite liikmetel ja töötajatel taotleda, saada või vastu võtta lubadust, millega nad ise või mis tahes muu isik saaks eelise, mis on mis tahes viisi seotud nende ametlike kohustuste täitmisega.
2. EKP ja riiklikud pädevad asutused võivad oma sise-eeskirjades sätestada erandid lõikes 1 sätestatud keelust seoses eelistega, mida pakuvad keskpangad, liidu institutsioonid, organid või asutused, rahvusvahelised organisatsioonid või valitsusasutused, ja tavapäraste või tähtsusetute eelistega, mida pakub erasektor, kui need ei ole sagedased ega samast allikast. EKP ja riiklikud pädevad asutused tagavad, et need erandid ei mõjuta organite liikmete ja töötajate sõltumatust ja erapooletust ning ei näi sellistena.
3. Erandina lõikest 2 ei tehta erandeid eeliste osas, mida pakuvad EKP-le või riiklikele pädevatele asutustele krediidi-asutused kohapealse kontrolli ajal või auditi läbiviimisel, v.a tähtsusetu väärtusega võõrustamine töökoosolekute ajal.

## V PEATÜKK

**LÕPPSÄTTED***Artikkel 11***Jõustumine ja rakendamine**

1. Suunis jõustub päeval, mil sellest riiklikele pädevatele asutustele teatatakse.
2. EKP ja riiklikud pädevad asutused võtavad meetmed, mis on vajalikud käesoleva suunise järgimiseks ja rakendamiseks, ja kohaldavad neid alates 18. märtsist 2016. Riiklikud pädevad asutused teavitavad EKPd mis tahes takistustest käesoleva suunise rakendamisel ja teavitavad EKPd nende meetmetega seotud dokumentidest ja meetmetest hiljemalt 18. jaanuariks 2016.

*Artikkel 12***Aruandlus ja läbivaatamine**

1. Riiklikud pädevad asutused esitavad EKP-le kord aastas aruande käesoleva suunise rakendamise kohta.
2. EKP nõukogu vaatab käesoleva suunise läbi vähemalt kord kolme aasta jooksul.

*Artikkel 13***Adressaadid**

Käesolev suunis on adresseeritud EKP-le ja riiklikele pädevatele asutustele.

Frankfurt Maini ääres, 12. märts 2015

*EKP nõukogu nimel*

*EKP president*

Mario DRAGHI

---